

ODDELEK ZA
SLOVENISTIKO
IN CENTER ZA
SLOVENŠČINO
KOT DRUGI IN
TUJI JEZIK

OB

STO

100

J

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

100

OBSTOJ

Pripravili: Sodelavke in sodelavci ter študentke in študenti Oddelka za slovenistiko

Avtorji uvodnih besed: Marko Stabej, Hotimir Tivadar, Aleksander Bjelčević, Erika Kržišnik, Ina Ferbežar

Uredniški odbor: Aleksander Bjelčević, Mojca Nidorfer Šiškovič, Marko Stabej, Hotimir Tivadar,

Jerica Vogel, Mateja Lutar

Oblikovanje in prelom: Nina Urh

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2019. Vse pravice pridržane.

Izdal: Oddelek za slovenistiko

Založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Za založbo: Roman Kuhar, dekan Filozofske fakultete

Tisk: Birografika Bori d. o. o.

Naklada: 500 izvodov

Drugi natis

Ljubljana, 2019

Publikacija je brezplačna.

100 je lahko veliko. 100 je lahko tudi malo. 100 je lahko prsno. 100 je lahko hrbtno. 100 z ovirami. 100 brez ovir? 100 je dostojanstveno. 100 je za začetek. 100 let je nekaj, kar se v človeški zgodovini že vidi tudi od daleč (geologija pa si misli svoje). Sto pomeni resen obstoj.

Kaj imate v rokah? Gotovo ne goloba na strehi. Na oddelku za slovenistiko smo hoteli za obletnico natisniti nekaj lahnega, pisanega, nekaj veselega (in mogoče celo nekoliko uporabnega). Nekaj, s čimer bi lahko na kratko popraznovali, ob čemer bi le za trenutek postali, pomislili, se nasmehnili in že šli s tokom dela in časa naprej. Nekaj, kar bi lahko podarili in česar bi bili ljudje veseli.

Ljubljanska univerzitetna slovenistika je v sto letih veliko postorila. Že sto generacij študentov in študentk je nekaj, kar presega človekovo predstavno moč. Več generacij univerzitetnih učiteljev in učiteljic ter raziskovalk in raziskovalcev je soustvarjalo skupno predstavo in vedenje o slovenstvu, slovenščini, slovenski književnosti. Težko si predstavljamo, kako je bilo pred 100 leti – a o tem razmeroma veliko vemo, vsaj tisto, kar je dokumentirane ga. Naša ljubljanska univerzitetna slovenistika (tako samostojna kot v okviru slavistike) je dokumentirana v nič koliko virih, zadnji strnjeni prikaz naše zgodovine je v posebnem slavnostnem fakultetnem zborniku ob 100-letnici. Težje si predstavljamo, kaj in kako

bo čez nadaljnjih 100 let. Glede tega ne vemo pravzaprav ničesar. Seveda delamo načrte, kako naprej. A hkrati vemo, da smo zmeraj le potniki danega trenutka, da je le ta naš prostor svobode ali ujetosti.

100 citatov iz literarne in jezikoslovne dediščine je mikroskopsko majhen delček slovenske besedilne in miselne dediščine. 100 posebej priporočenih slovenskih literarnih del je morda nekoliko večji del nekoliko manjše celote, a je tudi tu bilo prostora zelo malo, kandidatov in kandidatk pa zelo veliko. 100 (relativno) najpogostejših frazemov nam pokaže naš pravi obraz, nam pomaga najti skupni jezik – a moramo pri rezultatih ohraniti mirno kri, da ne ostanemo praznih rok. Da ima slovenščina veliko srce, pa dokazuje zadnje drobno poglavje. Postavi nas tudi pred neuresničljivo etično zahtevo, da bodimo vzor svojim predhodnikom. Tega ne (z)moremo. Lahko pa se s spoštovanjem do vseh njih s ponosom in zapuanjem zazremo v prihodnost. Na novih sto!

Marko Stabej
predstojnik Oddelka za slovenistiko

100

jezikoslovnih

in literarnih

citatov

(I)zbranih 50 misli o jeziku priča predvsem o preteklem času (jezikoslovne) slovenistike na ljubljanski univerzi. Toda brez preteklosti tudi ni prihodnosti in razvoja določene kulture. Te misli govorijo o času na tem koščku Zemlje, imenovanem Slovenija oz. slovenski nacionalni prostor, ki je minil, mineva in bo minil in ga odločilno določa v zadnjih več kot 500 letih prav slovenski jezik. Pri tem so združeni tako sodobni kot zgodovinsko-etimološki pogledi na jezik – od razmislekov o usodi slovenščine, njenem raziskovanju, zgodovini, razmerju do drugih jezikov, s čimer se je slovenščina oblikovala; posebno podpoglavje so tudi kalki. Misli o jeziku zaključuje poglavje o slovenščini v šoli, saj se je slovenščina vzpostavljala, utrjevala in razvijala predvsem preko šolskega pouka. Naj nas/vas te jezikovne misli spodbudijo, da se bomo še raje, več in bolje pogovarjali. Brez strahu za prihodnost slovenščine in njenih govork in govorcev. Jezik namreč živi, dokler se v njem, z njim pogovarjamo, pisno ali ustno.

(I)zbrali smo tudi 50 citatov slovenskih literarnih ustvarjalcev in ustvarjalcev. Obstajajo trenutki, ko se občutki zgostijo do take mere, da človek vzdihne: »Moral bi biti pesnik, da bi znal povedati.« Med citati, zbranimi na teh straneh, so nekateri primerni prav za take trenutke, drugi vabijo k razmisleku, spet tretji izvabijo nasmeh ... In koliko citatov je še v zapiskih pozornih bralk, v knjižnih izborih in na spletnih straneh, koliko na krajih skupnega spomina!

(I)zbor 100 citatov so pripravili sodelavke in sodelavci, študentke in študenti. Jezikoslovni citati so znotraj posameznega podpoglavja razvrščeni kronološko, literarni citati pa so razvrščeni po priimkih avtoric in avtorjev.

50 misli o slovenskem jeziku

Za uvod

Z današnjim dnem, ko pričakujemo novo dobo, novo življenje, ko ustvarjamo slovensko univerzo, naj vas iskreno pozdravim kot prve slušateljše naše almae matris. S tem svetim trenutkom stopa naš narod v zgodovino, ki je ne izbriše nihče nikoli več.

— **Fran Ramovš, 1919**

Beseda stoji v središču človeške kulture, ona je najvažnejše izrazno sredstvo človeka, ki se je dvignil šele z njo iz nižin zgolj čutne podzavesti do jasne razumske zavesti o samem sebi in o vsem, kar ga obdaja. Obenem je beseda tudi pomemben socijološki pojav, zakaj po jezikih, ki so zaokroženi sestavi besedi, se ločijo narodi, temeljne družabne enote današnjega sveta. Dejstvo je, da je pri nas Slovencih socijološka pomembnost besede celo izredno velika.

— **Božo Vodušek, 1933**

O slovenščini in njeni usodi

S svojim jezikom smo prišli že tako daleč, da se zdi, kot bi ga hoteli med učenjaki docela opustiti in zatreti. Bog ne zadeni!

Kaj pa bo potem storil preprost človek? Prvi pripomoček, s katerim lahko to preprečimo, je slovnica, drugi pa popoln besednjak, ki ga tudi pripravljam in ga bom izdal domovini v korist, če bi mi le kdo hotel priskočiti na pomoč. Brez teh peruti se jezik ne more vzdigniti. Tujci ga bodo vedno zaničevali, domačini pa ga ne bodo nikoli razumeli.

— **Marko Pohlin, 1768**

Najpopolniji, najplemenitiši jezik ne bo rešil svojega naroda, ako ga ta ne ceni, ako se zanj malo meni. Prej ali potlej se bo takemu narodu jezik potujčil, pohabil in poterl, dokler ne bo naposled popolnoma zamerl in zginil in sè svojim jezikom bo tak nemaren narod sam zginil s tega sveta – podlaga tujčevi peti! Glejmo, da ne bomo mi tak narod!

— **Stanislav Škrabec, 1918**

Opuščanje slovenskega jezika na posameznih odsekih funkcioniranja v normalnih razmerah pa je nekaj podobnega, kakor da bi si zdrav človek namesto zdravja rajši izbral invalidnost.

— **Breda Pogorelec, 1963**

Kaj potemtakem storiti? Predvsem je treba prenehati dvomiti o slovenskem jeziku zaradi bivanjske maloštevilnosti Slovencev (kakor da bi to poprej oviralo naše razsvetljene može pri njihovem utemeljevanju slovenske samobitnosti). Potem je treba nehati sejati nezaupanje v moč jezika, ne da bi ga zares poznali.

— **Breda Pogorelec, 1963**

Ne slovenski narod ne slovenski jezik nista začasen provizorij, temveč nepreklicno stalno dejstvo; tako je sedaj in bo tako tudi v bodoče. Ne vidim nobenega razloga, da bi se ti pogoji spremenili, pri tem se verjetno opiram na svoj naravno dani občutek (pa tudi filozofsko je bil vidno izražen), da to, kar je, ima pravico do obstajanja in da tega obstajanja kulturnim ljudem nikakor ni treba še utemeljevati. Slovenci smo žal to vedno znova prisiljeni delati, kar je svojevrstno spričevalo kulturnosti tistih, katerim se moramo utemeljevati.

— **Jože Toporišič, 1984**

Mi pa vendar nočemo biti taki, mar ne? Morilci lastne besede, lastnega svojega jezika, četudi le po skoraj neopaznih, drobnih posegih v živo jezikovno telo, ki smo ga od svojih prednikov prejeli za to, da bi ga uporabljali, varovali in primerno naprej razvijali – ne pa ga lenobno in še kako morili.

— **Jože Toporišič, 1986**

Virtualni elektronski prostori, prometna infrastruktura, dostopnost avtomobilske, informacijske in komunikacijske tehnologije krepko brišejo nekdanje ostre ločnice med mestnim, predmestnim, podeželskim in vaškim – in vendar mesto ostaja poseben prostor, prostor intenzivnega poslovanja, trgovanja, merjenja moči, druženja, pa tudi prostor individualnosti, ustvarjalnosti, raznolikosti kultur in identitet, njihovega prikrievanja in razkrievanja.

– **Marko Stabej, 2006**

Tako kot je absurdna zaprtost in samozadostnost, je absurdna tudi naivnost, da bo opustitev slovenščine kot jezika znanstvene razprave reševala slovensko znanost oz. ji dala pečat univerzalne vrednosti.

– **Ada Vidovič Muha, 2013**

Raziskovanje jezika

Drugič pa predmet slavističnega študija še nikdar ni bilo »mrtvo truplo«, marveč polno življenje živega jezika. Seveda, kdor je le zdaleč poslušal govore o zgodovini jezika, o njegovih narečjih, naglaševanju itd., pa se v predmet ni hotel poglobiti, za tega je bil predmet mrtev. Ta ni čutil biti žil jezikovega življenja, predmeta vsakega jezikoslovja in to zato ne, ker je bil sam »mrtev«, t. j. ker ni

hotel ali mogel vzbuditi v [!] sebi »srca« – zanimanja za predmet.

– **Fran Ramovš, 1919**

Vse pravice, vse priznanje, tudi vsa čast sodobnemu slovenskemu knjižnemu jeziku, ki pa je le naša funkcionalna in estetsko ustrezno izoblikovana jezikovna fasada, vredna občudovanja in spoštovanja, za njo pa se skriva vsakdanja, večplastna jezikovna resničnost, ki jo je prav tako treba poznati in se je zavedati.

– **Martina Orožen, 2009**

[H]umanistika, sui generis določena z nacionalnimi vedami, katere avtentični izraz je jezik, v našem primeru slovenščina, je tudi formalno vgrajena v temeljni kamen slovenske univerze.

– **Ada Vidovič Muha, 2009**

Lahko rečemo, da so bile z institucionalizacijo znanosti, [...], oblikovane tudi formalne okoliščine za skladen razvoj nacionalnih strok – tudi slovenistike: ta zaradi področja svojega raziskovanja, slovenskega jezika, posebej še v primeru Slovenije sodi v nacionalno substanco države.

– **Ada Vidovič Muha, 2009**

Zgodovina in etimologija

Etimologija je zapeljiva. Kar se nanjo zida, je zidano na pesek, naj si bo že arheologija, ali mitologija, ali pa tudi le pravopis. Da, v resnici! tudi pravopis, ki leta za ra[zn]imi etimologijami, ni na pravem potu; saj se tolikrat celo najboljši jezikoslovci ne strinjajo v razlagi najnavadnih besed.

– **Stanislav Škrabec, 1880**

Etimologije se deržati, kjer pisavo olajšuje ter je iz jezika samega očitna brez učenega globanja. Z globanjem pa naj kedo tudi pravo korenino najde, korenina bodi pod zemljo, debli in veje, perje in cvet in sad naj kaže rastlina. Sicer pa je zadosti znano, kako lahko učeno globanje zapelje tudi pametne može ter vsega spoštovanja vredne, in to se skoraj navadno zgodi, ako hočejo taki možje razlagati besedo, ki ji ne poznajo zgodovine. Da ima jezik in vsaka beseda v jeziku svojo zgodovino, na to namreč dostikrat ne mislijo naši učenjaki. S fonetičnimi zakoni operirajo, ne vprašaje, kedaj in kje so ti zakoni veljavo imeli. Ali tako se lahko vse dokaže, ne le, da so Gerki in Latinci bili prav za prav Sloveni, temuč ako hočete, da so Sloveni tudi Hotentoti. Pravi filolog pa ne bi imel vprašati najprej, kaj je koren ali etimologija besede, temuč, ketera je njena zgodovina, kako se je pisala in izgovarjala pred sto, dve sto, tri sto

leti itd. in v katerem pomenu se je rabila. Tako znabiti najde naposled tudi etimologijo, – ali pa ne, kaj je to! Pisavo bo besedi prav določil na ta način, ali ji ve etimologijo ali je ne ve.

– **Stanislav Škrabec, 1881**

Zgrešeno bi bilo misliti, da je dialektološko delo, proučevanje slovenskih narečij, lingvistični larpurlartizem, namenjen ozkemu krogu za razvoj slovenskega jezika zanimajočih se slavistov in jezikoslovcev, kakor morda misli marsikdo, ki nima vpogleda v to delo.

– **Tine Logar, 1954**

Ne straši se teh razgledov nazaj: kulturni človek ne živi v sami sedanjosti; skuša namreč uganiti in obvladati še prihodnost in tudi zaradi tega spoznati preteklost.

– **Jože Toporišič, 1978**

Kakor koli že presojam o teoriji o izvoru, nastanku, oblikovanju starocerkvenoslovenskega knjižnega jezika, neizpodbitno dejstvo je, da je panonska teorija na prenovno slovenskega knjižnega besedišča izjemno tvorno vplivala in da se je v teku 19. stoletja njegova »sorodstvena« stopnja s starocerkvenoslovenskim besediščem še povečala.

– **Martina Orožen, 1993**

Norma

Naš pravopis, naj boljši med vsemi na sveti, je tako lahek, da se ga v 5 minutah vsaki nauči. Nigdar ne podvojimo čerke, nobene ne pišemo, ktere ne čujemo, vsigdar na tenko čujemo, ktera mora biti ino pišemo vse z malimi čerkami, kakor vsi drugi narodi razun Nemca, kteri si hoče z velikimi čerkami ino besedami pogrešano veličino dostaviti!

— **Jožef Muršec, 1848**

Tudi naši dozdanji slovarji so jako napek spisani. Naj se mi ne šteje v zlo, ako brez okoliša povem, kako bi menil, da naj se pišejo take knjige. Perva je: brez ostre kritike ni upati izverstnega dela nikjer, pa tudi tukaj ne! Vsakej besedi v njih bi se moral dati ravno tisti pomen, v kterem se govori med narodom; ne kakor se komu zdí, da bi bilo morda bolje. Vsaka bi morala biti dobra, zares navadna, ravno tako pisana, kakor se rabi, a ne samosvoje zasuknjena, ali pa morda še le takrat skovana po naši slabi sedanji navadi, – kovati je laže kakor iskati!

— **Fran Levstik, 1858**

Nobeden del slovnškega znanstva ni tako slabo obdelan, nego nauk o besednem redu v govoru. Tu so slovničarji še tako malo preiskali, da bi po njih pravilih ljudje še do danes ne mogli govoriti, ako bi jim Bog ne bil že prej vdihnil znanja govora. In že podana pravila, ki se oznanjajo po slovnica, so

tako plitva, da bi se ljudje naveličali govoriti, ako bi se ravnali po njih. K sreči se rezultati slovnškega preiskovanja niso preveč prenesli v življenje in niso tako nobenemu škodovali.

— **Anton Breznik, 1908**

Po moji misli pa bi ravno nasproti moral biti pravopis lepa in natančna fotografija prave in dobre izreke. Izreka je živi jezik, pravopis je njegova mrtva podoba.

— **Stanislav Škrabec, 1913**

Intonacija [tonemski naglas] se ne da priučiti ali pa zelo težko. Tudi mnogi, ki jo imajo v svojem govoru, je ne znajo opredeliti. Zato je ne moremo vzeti za splošno obvezno osnovo pravorečju, a ohraniti se da kot idealno potrebna osnova.

— **Mirko Rupel, 1946**

Ko bi se knjižno govoreči in pišočí res ravnali po nepopolnih ali napačnih predpisih slovnice in slovarja, teh dveh prav gotovo ne bo nič spodbudilo, da svoj uk izboljšata.

— **Jože Toporišič, 1967**

Na kratko bi rekel, da si jezik piše normo sam, da je v njem vsebovana in se raziskovalcu tudi objektivno razkriva. Žal pa naša javnost ne da dovolj do besede strokovnjaku, ampak raje ljudem, ki jim je obravnavanje jezika v veliki meri ideološko in izživljalsko opravilo.

— **Jože Toporišič, 1970**

Iz tega kroga povezav med politiko in socialnimi vedami izhaja tudi drugo vprašanje, ki neposredneje zadeva jezikoslovje in ima vsaj dva med seboj povezana vidika. Prvi zadeva jezikovno načrtovanje in se glasi nekako takole: Ker je na splošno znano, da so civilizacijo, ki ji pripadamo, urejali praviloma moški, so tudi v jezik splošne komunikacije odslikali svoj svet; poimenovanja ženskih delujočih oseb so v tem jeziku navadno izpeljana iz moških poimenovanj – ali pa jih zaradi določenega dogovora sofisticirano sploh ne uporabljamo. Ali je mogoče spričo novih spoznanj izrazne navade in vzorce, ki so se oblikovali zunaj t. i. ženskega razmišljanja, v okviru posebnega zunajjezikovnega družbenega načrta spremeniti in jih zamenjati z načinom, ki bo pravičneje upošteval žensko navzočnost v družbi? Iz tega izhaja praktično vprašanje, namreč – ali lahko taka sprememba jezikovnih navad sama po sebi pripelje tudi do drugačne zavesti samih žensk, ki naj bi se ob ustaljenem načinu izražanja same uvrščale le v nekakšno družbeno dopolnilo prevladujočega moškega sveta. Drugi vidik zadeva veljavno in razmeroma ustaljeno jezikovno normo s poimenovalnimi navadami in možnostmi, kakor jih omogočajo ali ne omogočajo pravila slovenskega (knjižno) jezikovnega sistema.

– **Breda Pogorelec, 1977**

Na ljudi zunaj Akademije pa seveda nikakor ne gre misliti, saj je pravopis vendar akademijska, ne pa slovenska vsenarodna zadeva (ali tudi zadeva katedre za slovenski knjižni jezik in stilistiko).

– **Jože Toporišič, 1987**

Meni to krajšanje dolgih samoglasnikov nikakor noče biti všeč, naravnost upira se mi. Potemtakem krši neko osnovno normo mojega jezikovnega občutka, in to me potem spravlja v nasprotno razpoloženje, kakor ga ima namen izzvati reklama: stvar samogibno zavračam, namesto da bi si jo želel.

– **Jože Toporišič, 1987**

Slovenščina in drugi jeziki

Pri svojem delu sem izhajal iz primerjave vseh slovanskih narečij, kar je po mojem prepričanju edino pravo izhodišče. Po eni strani omogoča spoznati resnične značilnosti vsakega izmed njih, po drugi strani pa nas obvaruje pred prezrtjem ali celo občudovanjem nekaterih poganjkov, ki so posledica tujega vpliva in jih je treba iztrebiti, čeprav jih ljudstvo uporablja, saj nasprotujejo slovanskim jezikovnim zakonom.

– **Matej Cigale, 1860**

Kakšno jugoslovansko vprašanje v kulturnem ali celo jezikovnem smislu zame sploh ne eksistira. Morda je kdaj eksistiralo; toda rešeno je bilo takrat, ko se je jugoslovansko pleme razcepilo v četvero narodov s četverim, čisto samostojnim kulturnim življenjem. Po krvi smo si bratje, po jeziku vsaj bratranci – po kulturi, ki je sad večstoletne separatne vzgoje, pa smo si med seboj veliko bolj tuji, nego je tuj naš gorenjski kmet tirolskemu, ali pa goriški viničar furlanskemu. Bodi tega kriva zgodovina, bodi kriv kdorkoli – jaz, ki dejstvo konstatiram, ga čisto gotovo nisem zakrivil.

— **Ivan Cankar, 1913**

Ostane še stvar, ob kateri človek ne ve, če bi se zasmel, ali razjokal. To je jugoslovansko jezikovno vprašanje, ki ga niso bili postavili avstrijski diplomatje, mojstri v neumnosti, temveč navdušeni ljudje, ki nobenega jezika ne znajo. Posledice tega vprašanja že trdo občutimo – naši listi pišejo tako zanikrno slovenščino, da se zgražajo ob nji že upokojeni poštni uradniki. Jaz spoštujem radikalnost, ki je bila od nekdanj lepa čednost mladine. Ali če ta radikalnost zahteva, da pade slovenščina, samo zato, ker sta padla Odrin in Bitolj, tedaj hvaležno odklanjamo to radikalnost.

— **Ivan Cankar, 1913**

Silnemu razvoju misli in znanosti je jezik s težavo sproti kos in nenehno ga je treba gojiti, dopolnjevati staro in prilagajati novo, pri tem pa čaka jo jezikoslovje zmeraj nove in zmeraj težje naloge. Tako kot noben jezik, se tudi slovenski jezik ne bogati in oplaja izključno iz samega sebe, ampak jemlje tudi od drugod, vendar se morajo posamezni prevzeti elementi prilagoditi že obstoječemu sistemu jezika, morajo se vanj čim bolj vključiti.

— **Tomo Korošec, 1972**

Jezik, ki se želi vključiti kot enakopraven člen v današnji svetovni proces mišljenja in razvoja misli, se ne more zapreti vase in odklanjati vse, kar ni zrasto neposredno iz njega samega.

— **Tomo Korošec, 1972**

Vsako obdobje prinaša nove motnje v jezikovnem razvoju, za vsakim obdobjem ostaja nekaj žlindre, ki ovira sporazumevanje. Površnosti in duševne lenobe nekaterih piscev ne odstrani nobena demokratizacija, pred vplivom tujih jezikov nas v sodobnem svetu ne reši niti državopolitična osamosvojitvev.

— **Janez Dular, 1992**

Enokulturnost je boljša od večkulturnosti. To je v Evropi tradicija. Zavračali smo Turke, v času protireformacije so ločevali katolike in protestante, na Kranjskem smo Slovenci preglasili Nemce. Vsak jezik ima svojo domovino, svoje področje in tam naj tudi

ostane. Prišleke pa je treba integrirati, jih sprejeti v našo kulturo in naučiti po naše govoriti. Tako mislim, tako sem govoril že v Jugoslaviji, ko so me delno tudi poslušali.

– **Jože Toporišič, 2001**

Toda veselje do lastnega jezika ne bi smelo nikoli zamreti in zastarati – čeprav ga ne smemo in ne moremo zalivati z omalovaževanjem ali zaničevanjem drugih jezikov. Naš jezik ni dober zato, ker je boljši od drugih – ampak preprosto zato, ker je naš – ker je moj. Če ga izgubim, izgubim tudi del sebe. Zato je moj najlepši ...

– **Marko Stabej, 2017**

Zgodba o kalkih

Pred časom sem v tem listu odklonil tudi reklo kopje lomiti. Nekdo mi je odgovoril, da je to evropeizem, saj ima tudi italijanščina *rompere una lancia*. Priznam, da za evropeizem ne gre jemati najtanjšega sita, vendar vprašam: kopja so lomili vitezi na turnirjih, toda kdaj in za koga jih je lomil slovenski tlačan? Reklo je slovenski miselnosti tuje.

– **Tone Bajec, 1959/60**

Pred to rečenico [*v kozji rog ugnati*] stojim že najmanj pol stoletja kakor bik pred rdečo ruto, prvič zato, ker me draži v nji eden najbolj kosmatih germanizmov, drugič, ker

je v nemščini sami nesmiselna, tretjič, ker je njen slovenski prevod napačen, četrtič, ker je neekonomska, saj zadostuje skromnemu Kranjcu za natanko isti pomen glagol »ugnati«
brez naslednjih treh besed.

– **Anton Sovre, 1959/60**

Kadar človeku pride na misel ali bi rad zapisal domače reklo, se mu često zbude pomisleki, ali je reklo pravilno in naše ali pa je s tujih livad pritavalo na naše polje. Da so taki pomisleki utemeljeni, dokazujejo prispevki sotrudnikov. Dr. Bajec se [...] zavzema za rekli »v kozji rog ugnati«
in »moker ko cerkvena miš«
ter pravi, da so taka rekla primeri »besednega obrata, ki daje jeziku samosvoj mik in čvrstino«. O kozjem rogu pa pravi A. Sovre v naslednji številki: »Pred to rečenico [nadaljevanje glej zgoraj].«
In tudi navaja zelo prepričevalno argumentacijo za to svojo veliko nejevoljo. Dr. Bajec je zopet posvežil spor za reklo »lomiti kopje za kaj«
ter pravi: »Pred časom sem [nadaljevanje glej zgoraj].«
Tak sklep je nekoliko šibak, kajti tudi laški in nemški tlačan jih nista lomila, pa imata vendar njihova jezika prav enako frazo [...]. Pri tem reku nima miselnost prav nikakršnega opravka. Turnirji so bili zanimive in zabavne prireditve, h katerim je drlo staro in mlado, vitezi in meščani, svobodnjaki in tlačani.

– **Božo Borštnik, 1960**

Ker sem prej dejal, da sta frazi »nimam časa« in »sum je padel nanj«, brez potrebe postavljeni ob sramotni steber, se mi zdi, da moram svojo trditev nekoliko utemeljiti. »Nimam časa« ni germanizem: isto frazo nahajamo že pri Ciceronu: (*non*) *habere tempus*, pa tudi v drugih modernih jezikih, ne samo v nemščini. Če gre za germanizem, gre pravitako za latinizem ali anglicizem ali za posnetek kakega drugega jezika. Ne razumem, zakaj bi Slovenec ne mogel narediti kake fraze z natanko istim zasokom kakor Nemec ali Anglež ali Italijan, ne da bi njegov izraz dišal po »izmu«. Vsi ljudje imamo enake možganske vijuge.

— **Anton Sovre, 1959/60**

Zaradi svojega posebnega geografskega in historičnega položaja spada slovenščina med tiste jezike, v katerih je pojav lingvističnega kalka igral prav posebno veliko vlogo in to v vseh razvojnih epohah od naselitve Slovanov v Alpah do formiranja kulturnega knjižnega jezika. Stališče puristov do kalkov je nezrelo in nedosledno. Bil bi že čas, da bi Slovenci opustili svoje nenehno igračkanje s purizmom in se lotili raje sistematičnega raziskovanja svojega jezika. Potem bi se ovedeli, da tudi kalk ni nič drugega kot kulturno historičen in socialen dokument, enakovreden drugim jezikovnim pojavom in hvaležno področje za resno raziskovanje.

— **France Bezlaj, 1959/60**

Slovenščina v šoli

In ker je gospod Bog tako poskrbel in dopustil, da se naš slovenski jezik šele v teh poslednjih časih bolje tiska, upam, da boste odslej pošiljali v šolo in dali poučevati v branju in pisanju ne samo tiste vaše mladine, ko jo nameravate poslati v tuje dežele, da bi se učila drugih jezikov, ampak tudi tisto, ki jo obdržite doma.

— **Primož Trubar, 1557**

Raven tiga en vsaki pridigar inu farmošter ima tudi per suje fari eniga šulmojstra oli mežnarja imejti inu držati, de te mlade hlapčiče inu dekllice, purgarske inu kmetiške otroke vuči slovenski brati inu pisati, ta katehizmus szred s to kratko izlago izvuna povejdati.

— **Primož Trubar, 1564**

Porečeš čemu pa mi bo? Sej znam po naše govorit. – Govorit znaš, al spravno govoriti in pisati morebit ne. Nemci, Lah, Francozi, dajo svojim otrokam narpred svojo domačo pismenost za prvi vuk, deslih znajo némško, laško, francozko. Za kaj? – Za to ki je tréba začéti vse navuka z' tisto besedo, ktiro nas je mati vučila. V' ti se otroci lahko in hitro navádio pismenje znadnosti. To je perva stopna k' vsim višjim vučenostam.

— **Valentin Vodnik, 1811**

Slovenist, ki poučuje v srednji šoli, ne bi smel biti niti samo literarni zgodovinar niti samo lingvist, ampak oboje v isti stopnji. Če je zgolj literarni zgodovinar, ni sposoben, da pomaga učencu premostiti prehod od narečja do literarnega jezika, da ga uvede v vsestransko razumevanje logike in da uči spoznavari stil kakega pisatelja; če je zgolj lingvist, utegnejo ob njegovi suhoparnosti učenci že v nižjih razredih zasovražiti predmet.

— **France Kidrič, 1934**

[Ker pa] novi pogledi nikakor ne pritegnejo vseh rodov in ker daje temeljno jezikovno vzgojo za vse življenje osnovno in kvečjemu še srednje šolstvo, je še danes mogoče slišati očitek *Kako grdo govoriš, govori vendar lepo*, če kdo govori v narečju, kadar bi bil bolj primeren knjižni govor. (Najbrž je nepotrebno pripominjati, da so ti ostanki neke pretekle vzgoje živ dokaz, kako se je v zvezi s knjižnim jezikom razraščala frustracija. Kajti nasledek take vzgoje ni bila višja književnojezikovna kultura, temveč strah [...]).

— **Breda Pogorelec, 1963**

Teorija je poznavanje bistva stvari. Tako znanje nam omogoča, da jezikovne pojave res razumemo, da o posameznem sodimo s stališča splošne zakonitosti. To nas varuje mnogih zablod, hkrati pa naš spomin rešuje pred zmedo tisoč in tisoč posameznih jezikovnih dejstev.

— **Jože Toporišič, 1978**

Nekateri so tudi menili, da bo učenec, študent naravno govoril, če ne bo govoril zbornega jezika (in da pouk le-tega lahko zanemarimo). To se mi zdi narobe, moramo doseči spretnost tudi v zbornem jeziku, čeprav to ni jezik, ki ga uporabljamo v vsakdanjem govoru; ga pa na drugih področjih rabe.

— **Jože Toporišič, 1984**

Besede niso samo sredstvo predstavljanja obstoječega sveta, temveč sredstvo povzročanja možnih in zaželenih svetov. V tradicionalnem pedagoškem izrazju bi lahko rekli, da pedagoški govor ne samo izobražuje, temveč tudi vzgaja.

— **Olga Kunst Gnamuš, 1992**

50 misli slovenskih literarnih ustvarjalk in ustvarjalcev

Poznam dve vrsti ljudi, ki mi niso pri srcu. To so tisti, ki se ne znajo smejeti, in tisti, ki ne znajo ceniti pravljic, ki so bile duša moje mladosti.

– **France Bevk**

Vsem življenje da vse, vendar večina tega ne ve.

– **Andrej Blatnik, *Plamenice in solze***

Moralni so iz lenobe. Kar jim je tujega, je nemoralno, zato ker jih vznemirja v toposti.

– **Ivan Cankar, *Gospa Judit***

Nič ne dé, programov je veliko, – ta ali oni, je naposled vseeno. Treba je samó, da so besede dolge in lepe.

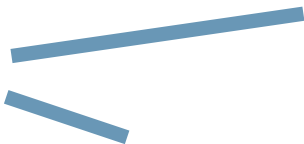
– **Ivan Cankar, *Za narodov blagor***

Nazadnjaštvo je dobro, naprednjaštvo je dobro, najboljše pa so pečene piške!

– **Ivan Cankar, *Hlapci***

Največ pesmi ne razumem. Še svoje le napol in samo včasih cele. Ene berem dvajsetkrat, druge sploh samo oplazim. Se ne dotaknemo. Redke pa so takšne, ki zasvetijo in se jih ne rešim več, ker sem zaljubljen.

– **Primož Čučnik, *Pismo***

Kako bi mogel storiti,
da ne bi prišla ta krutost, navzoča
po vaših gozdovih, v pesem
za vas? Jeleni! Jeleni! Jeleni!

– **Jure Detela, *Jeleni***

Težko se mi zdi odpret oči. Težko ko zmeraj, ko
je ena realna možnost, da boš videl nekaj, kar
nočeš videt.

– **Polona Glavan, *Kakorkoli***

A eno te prositi smem:
iz praha vzgoji ti cvetico,
podari logu pevko-ptico,
katerokoli ustvari stvar;
kedor bi kakor jaz na sveti
imel čutiti in trpeti,
med dvomi, zmotami viseti –
človeka – ustvariti nikar!
– **Simon Gregorčič, *Človeka nikar!***

Privid je edini paradiz, iz katerega ne moremo
biti pregnani.

– **Slavko Grum, *Dogodek v mestu Gogi***

Kdor o nekom vsako noč sanja, ta vsako noč
ljubi.

– **Drago Jančar, *Zvenenje v glavi***

Hudo je ležat
ves bolan, bled in
bohinj, sladko pa je
do poldneva v postelji zavaljen
brat
in sestra.

– **Milan Jesih, *Usta***

Kaj je moč človeška,
kaj so njena dela?
In življenje naše, ki tak hitro teče,
al' so samo sanje?
– Sanje – jek mi reče.

– **Simon Jenko, *Obrazi VII***

Tudi v pandektih¹ boš našel poezijo, če jo
boš hotel; saj jo najdeš tudi v brezzobem
polomljenem glavniku ali pa na umazani cunji,
ki leži za hišo na smetišču.

– **Janko Kersnik, *V zemljiški knjigi***

Izvidnik sem, ki se ne sme umakniti. Vzdržati
moram, kjer sem, sredi nevarnosti, sredi
nečloveške tišine in varljivega reda, sredi
groženj in tesnob, sredi sovražnikov in
prijateljev, med znanci in tujci, med bitji,
ki me potrebujejo, in na položaju, ki me ne
potrebuje, med osvoboditelji in rablji, med
mrtvimi in nerojenimi.

– **Edvard Kocbek, *Listina***

¹ Pravnih aktih.

Govorjenje, ki ga slišim,
je oblika afazije –
ne boja z njo – le prikritja
njene magične prisile.

– **Miklavž Komelj, *Govorjenje, ki ga slišim***

Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

– **Jovan Vesel Koseski, *Bralcem Novic 1845***

Krasti človeku najneobhodnejše človeške
pravice, onemogočati in zavirati razvoj, dušiti
jezik, to so gesla nacionalizma. Njegova etika
je pravica močnejšega. Danes pa je doba
zahajajočega nacionalizma. Še se naperja in
vzpenja, da bi oživel, da bi še enkrat zavzel
svet, a zaman: zavest pravice je premočna,
preočitna. Nacionalizem nima več moralne
moči, da bi služil ideji. Zato služi oblastnikom.

– **Kosovel, *Refleksije ob koroškem dnevu***

O, saj ni smrti, ni smrti!

Samo padaš, samo padaš,
padaš, padaš

v prepad neskončne modrine.

– **Srečko Kosovel, *O, saj ni smrti***

Vsak pisatelj si izbere določeno starost
človeškega stvora, skozi katero se izpoveduje.
To je važno vprašanje, odločilno, kateri ideal
človeka in človeštva dremlje v tebi, katero

lepoto terjaš od species človeka, kakšnega
človeka bi rad imel. To je istočasno že izbor
estetike in poetike, mišljenja, skrivnosti,
atraktivnosti.

– **Lojze Kovačič, v *France Pibernik, Čas romana***

Je južni otok. Je.

Daleč v neznanem morju

je pika na obzorju.

Je lisa iz megle.

– **Kajetan Kovič, *Južni otok***

A vendar, ko na dlani se zasveti
spet tisti drobni kamenček iz sanj,
bi hotel vse še enkrat preživeti
in do pekla se potopiti zanj.

– **Lojze Krakar, *Med iskalci biserov II***

Ne verjamem v skupnost,
ki jo spenja žrtvovanje.

– **Taja Kramberger, *Ne verjamem***

Med vožnjo molči, kar ni bilo v njegovi navadi.
Nekje pred Berlinom se le oglasi: »Pojma
nimaš«, pravi. »Peljem se od doma, kjer je
naenkrat postalo sramota, da je bil tvoj oče
narodni heroj, in peljem se v Nemčijo, kjer
lahko to s ponosom povem.«

– **Maruša Krese, *Da me je strah***

Ljubezen hoče dušo in telo, močna je in resnična, da sproži plaz kamenja, in če hoče, ustavi padanje drevesa.

– **Florjan Lipuš, *Boštjanov let***

Dva nista dvakrat po en sam.
Dva nista več.

Sta dvakrat manj.

– **Svetlana Makarovič, *Kača***

Glej tista daljna zvezda
iz misli mi ne gre,
ki je čez dan ne vidim,
a vendar vem, da je.

– **Svetlana Makarovič, *Zvezda***

In sreča je,
da je pred mano pot,
in to, da vem,
da slast je v tem,
da grem.

– **Janez Menart, *Vzpon***

Nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen,
nekomu moraš nasloniti roko na ramo,
da se, lačna, nasiti bližine.

– **Ivan Minatti, *Nekoga moraš imeti rad***

Vi bi vsi hoteli, da bi bila limonada sladka.
Ampak limonada ni sladka. Limonada je zato,
da je kislá. Vi bi radi kisló, ki pa mora biti
sladko. Zelo sladko. To je ves vaš štos! Takšni
ste vi ljudje!

– **Vinko Möderndorfer, *Limonada slovenica***

Umetnost ne gradi zidov, umetnost jih podira!
Umetnost in kultura sta namreč globoko
etični. Če si kulturen, si tudi etičen. Tako
preprosto je to.

– **Vinko Möderndorfer, *govor na državni
proslavi ob Prešernovem dnevu, 2018***

Nebo, nebo
in neskončna, brezmejna ravan!

– **Josip Murn, *Nebo, nebo***

Na svetu si, da gledaš sonce.
Na svetu si, da greš za soncem.
Na svetu si, da sam si sonce,
in da s sveta odganjaš – sence.

– **Tone Pavček, *Drobtinice***

V srcu, če je ta pravo,
je zmeraj prostora
za tisoč imenitnih stvari,
ki jih ljubiti mora vse, kar živi.

– **Tone Pavček, *Srce***

Ko brez miru okrog divjam,

prijat'li prašajo me: kam?

– **France Prešeren, *Kam?***

Skrbi je konec, žalosti nesreče,
se trese od veselja vsaka žila,
kar gledam spet v obličje ti cveteče,
naj brije zdaj okrog viharjov sila,
naj se nebo z oblaki preobleče,
ni meni mar, kar se godi na sveti,
ak' smejo srečne te roke objeti.

– **France Prešeren, *Krst pri Savici***

Edinost, sreča, sprava

k nam naj nazaj se vrnejo;

– **France Prešeren, *Zdravljica***

Poezija še nikogar ni utrudila.

– **Peter Semolič, *Postaja Topolove***

Nisem le to, kar sem, in svet ni samo to,

kar vidim, čutim in otipljem.

Zakoni drugi vodijo življenje,

zato sem tu, da jih spoznam,

zato sem tu, da zvem, kdo sem.

– **Dominik Smole, *Antigona***

Ne računi in ne spletke,

plemenitost naj ustvarja mir in spravo.

– **Dominik Smole, *Antigona***

Kar je, jé. Jé, da je.

Svetu vlada zakon lakote.

– **Gregor Strniša, *Ljudožerci***

Utrudil sem se podobe svojega plemena
in se izselil.

– **Tomaž Šalamun, *Mrk***

V takih trenutkih sem dobro vedel, da te,
naj si še tako zapuščen in osiromašen, veže
trdna veriga na nekaj, česar se vsak hip ne
zavedaš: ta nekaj je – zemlja, na kateri si se
rodil. Zemlja domača – ni prazna beseda: del
je mojega življenja, in če se mi vzame zemlja,
se mi je tudi vzelo življenje. Ko si oglodan
do kosti, ko te povsod preganjajo, kakor bi
se bile gobe razpasle po tvojem telesu, te
sprejme domača zemlja z istim obrazom,
kot te je sprejela nekdanj, ko so te še v zibel
polagali. Nisi doživel spomladi, da bi te ne bilo
objemalo njeno cvetje, in ne jeseni, da bi ti ne
bila sipala svojih sadov. Mogoče, da je težko
umreti – moja vera to ni! ali toliko zapišem,
da bi raje umrl sredi domače doline bodisi
od gladu, nego na zlatem stolu nemškega
cesarja, kjer bi imel vsega na kupe!

– **Ivan Tavčar, *Visoška kronika***

Nevihte so dostikrat ravno tako potrebne,
kakor so potrebni sončni dnevi. Brez bojev ni
napredka; ga v preteklosti ni bilo in ga tudi v
bodočnosti ne bo!

– **Ivan Tavčar**

Listov ne obračamo zato, da bi nekaj minilo,
temveč zato, da lahko preberemo drugo
zgodbo na naslednji strani.

– **Suzana Tratnik**

Vsem Slovencom, gnado, mir, milost inu pravu
spoznane božje skuži Jezusa Kristusa prosim.

– **Primož Trubar, *Katchismus, 1550, prvi
slovenski stavek prve slovenske knjige***

Leniga čaka
strgan rokal,
palca beraška,
prazni bokal.

– **Valentin Vodnik, *Pesma na moje rojake oz.
Dramilo***

Nobeden ne sliši tvoje samote.

Nikogar ne napojiš
s črno krvjo svojega glasu.

Umolkni, veliki črni bik.

– **Dane Zajc, *Veliki črni bik***

Umetnost je [...] nenehno sklanjanje nad
samim seboj, prisluškovanje v svojo lupino,
kjer se love zvoki vsega pregibanja okrog
telesa.

– **Vitomil Zupan, *Potovanje na konec
pomladi***

Da, tako sem rekel, bratje: ni je v soncu, ni je v
vetru, ni v valovih je nemirnih, v krepkih dušah
je usoda.

– **Oton Župančič**

»Kaj poleg
šolskega kanona
mi še svetujete v
branje?«

100

priporočenih

slovenskih

literarnih

del

Sodelavke in sodelavci, študentke in študenti Oddelka za slovenistiko ljubljanske Filozofske fakultete smo za vse, ki si želijo razširiti poznavanje slovenske književnosti z deli, ki niso zajeta v srednješolskih učnih načrtih. Na seznamu tako ni del, ki so zajeta v srednješolskih učnih načrtih: Linhartovih dram *Ta veseli dan ali Matiček se ženi* in *Županova Micka*, Jurčičevega *De-setega brata*, Kersnikovih *Kmetjskih slik* in *Jare Gospode*, Trdinovih *Bajk in povesti o Gorjancih*, Tavčarjeve *Visoške kronike* in *Cvetja v jeseni*, Cankarjevih del *Podobe iz sanj*, *Na klanecu*, *Martin Kačur* in *Hlapci*, črtic Zofke Kveder *Misterij žene*, Finžgarjevega *Pod svobodnim soncem*, Bevkovega *Kaplana Martina Čedermaca*, Kosmačevega *Pomladnega dne*, Grumovega *Dogodka v mestu Gogi*, Prežihovih *Samorastnikov*, Bartolovega *Alamuta*, Kocbekovega *Strahu in poguma*, Zupanovega *Menueta za kitaro*, Kovarčičevih *Prišlekov*, Hiengovega *Čudežnega Feliksa*, Rebulovega *Senčnega plesa*, Jančarjevih romanov *Severni sij* in *Katarina, pav in jezuit*, romana Berte Bojetu *Filio ni doma*, Lainščkovih romanov *Namesto koga roža cveti* in *Ki jo je meglja prinesla* ter Blatnikovih *Plamenic in solz* in *Zakona želje*. Na seznamu prav tako ni knjig 34 pesnic in pesnikov: Valentina Vodnika, Franceta Prešerna, Simona Jenka, Simona Gregorčiča, Antona Aškerca, Dragotina Ketteja, Josipa Murna, Otona Župančiča, Alojza Gradnika, Srečka Kosovela, Antona Vodnika, Boža Voduška, Mateja Bora, Karla Destovnika Kajuha, Franceta Balantiča, Ivana Hribovska, Edvarda Kocbeka, Jožeta Udoviča, Janeza Menarta, Lojzeta Krakarja, Toneta Pavčka, Cirila Zlobca, Kajetana

Koviča, Daneta Zajca, Gregorja Strniše, Svetlane Makarovič, Marka Kravosa, Tomaža Šalamuna, Milana Jesiha, Borisa A. Novaka, Uroša Zupana, Maje Vidmar, Aleša Štegra, Maje Haderlap. Ker so pesnice in pesniki v šolskih berilih zastopani le z nekaj pesmimi, vsekakor priporočamo v branje njihove pesniške zbirke ali pa zbrana ali izbrana dela.

Seznam 100 priporočenih slovenskih literarnih del ni alternativa ali tekmeček šolskemu kanonu, niti ni razširjeni kanon slovenske književnosti, ampak je nabor del, ki so se sestavljavcem seznama iz različnih razlogov zdela vredna pozornosti. Na seznam so se tako uvrstila kanonska dela, ki jih ni na šolskih seznamih; kvalitetna nekanonska dela; nekoč vplivna, a v literarni zgodovini pozabljena dela; dela, ki so edina ali prva v svojem žanru; kvalitetna najnovejša dela, zahtevna in nezahtevna, zabavna in resna dela in podobno. Seznam ni avtoritativen in trajen, ker je vsak seznam zrcalo selektorjev in dokument časa in bi bil že čez nekaj mesecev ali let lahko drugačen, saj nova dela ves čas nastajajo, na stara pa gledamo z drugačnimi očmi.

Vsak avtor se je na seznam lahko uvrstil z največ enim delom iste književne vrste (pripovedi, drame ali pesniške zbirke); književne vrste si sledijo v zaporedju pripovedništvo (romani, povesti, novele, kratka proza), pesništvo in dramatika, razmerje med njimi je približno 2 : 1 : 1. Dela so nanizana po letnici izida in ne po imenih avtorjev; vsaka enota ima avtorjevo ime, naslov dela, letnico izida, literarnovrstno oznako in po-datek o elektronski dostopnosti (Wikvir, DLiB, eziss).

Pripovedništvo

- Anton Koder: *Marjetica*, 1873, roman, Wikivir
Josip Jurčič: *Lepa Vida*, 1877, roman, Wikivir
Josip Podmilšak: *Žalost in veselje*, 1879, roman, Wikivir
Fran Detela: *Malo življenje*, 1882, roman, Wikivir
Janko Kersnik: *Agitator*, 1885, roman, Wikivir
Luiza Pesjak: *Beatin dnevnik*, 1887, roman, Wikivir
Janez Mencinger: *Abadon*, 1893, antiutopični roman, Wikivir
Ivan Tavčar: *V Zali*, 1894, novele, Wikivir
Pavlina Pajk: *Slučaji usode*, 1897, roman, Wikivir
Ivan Janežič: *Gospa s pristave*, 1897, zgodovinski roman, Wikivir
Fran Zbašnik: *Z viharja v zavetje*, 1900, roman, Wikivir
Ivan Cankar: *Potepuh Marko in kralj Matjaž*, 1905, novela, Wikivir
Miroslav Malovrh: *Strahovalci dveh kron*, 1907, zgodovinski roman, Wikivir
Lea Fatur: *Za Adrijo*, 1909, zgodovinski roman, Wikivir
Rado Murnik: *Matajev Matija*, 1909, vesela novela, Wikivir
Fran S. Finžgar: *Dekla Ančka*, 1913, novela, Wikivir
Zofka Kveder: *Njeno življenje*, 1914, roman, Wikivir
Alojz Kraigher: *Peter Drozeg*, 1916, povest, dLib, Wikivir
Vladimir Levstik: *Zapiski Tine Gramontove*, 1919, roman, Wikivir
Ivan Pregelj: *Plebanus Joannes*, 1920, zgodovinski roman, Wikivir
Peter Bohinjec: *Pod krivo jelko*, 1923, povest, Wikivir
Ivo Šorli: *Golobovi*, 1924, novela
Juš Kozak: *Beli macesen*, 1926, planinski roman
Ilka Vašte: *Umirajoče duše*, 1929, zgodovinski roman
France Bevč: *Človek proti človeku*, 1930, zgodovinski roman
Vladimir Bartol: *Al Araf*, 1935, kratka proza
Prežihov Voranc: *Doberdob*, 1940, vojni roman

Janez Jalen: *Bobri*, 1943, zgodovinski roman
Fran Milčinski: *Butalci*, 1949, kratka proza, Wikivir
Boris Pahor: *Nekropola*, 1967, roman
Dominik Smole: *Črni dnevi in beli dan*, 1968, roman
Vitomil Zupan: *Potovanje na konec pomladi*, 1972, roman
Miško Kranjec: *Povest o dobrih ljudeh*, 1975, zgodovinski roman
Ivanka Hergold: *Nož in jabolko*, 1980, roman
Necj Zaplotnik: *Pot, alpinistova avtobiografija*, 1981, avtobiografija
Franjo Frančič: *Domovina, blede mati*, 1986, roman
Marjan Tomšič: *Óštrigéca*, 1991, pravljčni roman
Nedeljka Pirjevec: *Zaznamovana*, 1992, roman
Goran Gluvič: *Harms danes*, 1993, kratka proza
Milan Kleč: *Intimna srečanja s sodobniki*, 1994, kratka proza
Vlado Žabot: *Volčje noči*, 1996, roman
Marko Sosič: *Balerina, Balerina*, 1997, roman
Ciril Kosmač: *Tantadruj in druge novele*, 1999, novele, dLib
Breda Smolnikar: *Zlate depuške pripovedke*, 1999, kratka proza
Mate Dolenc: *Morje v času mrka*, 2000, roman
Suzana Tratnik: *Ime mi je Damjan*, 2001, roman
Mojca Kumerdej: *Fragma*, 2003, kratka proza
Lojze Kovačič: *Otroške stvari*, 2003, roman
Florjan Lipuš: *Boštjanov let*, 2003, roman
Feri Lainšček: *Ločil bom peno od valov*, 2003, roman
Aleš Čar: *Made in Slovenia*, 2007, kratka proza
Drago Jančar: *To noč sem jo videl*, 2011, zgodovinski roman
Maruša Krese: *Da me je strah?*, 2012, roman
Stanka Hrastelj: *Igranje*, 2012, roman
Eva Kovač: *Sonce zahaja v Celju*, 2014, roman
Sarival Sosič: *Starec in jaz*, 2016, roman

Pesništvo

Od lubezni in vesela, 2006, izbor pesmi od 17. do začetka 19. stoletja

Ivan Cankar: *Erotika*, 1899, pesmi, Wikivir

Anton Podbevšek: *Človek z bombami*, 1925, pesmi, DLib, eziss

Lili Novy: *Temna vrata*, 1941, pesmi

Saša Vegri: *Mesečni konj*, 1958, pesmi

Niko Grafenauer: *Štukature*, 1975, pesmi

Marko Pavček: *Z vsako pesmijo me je manj*, 1981, pesmi

Jure Detela: *Mah in srebro*, 1983, pesmi

Alojz Ihan: *Srebrnik*, 1986, pesmi

Barbara Korun: *Ostrina miline*, 1999, pesmi

Ivo Svetina: *Oblak in gora*, 2003, pesmi

Miklavž Komelj: *Hipodrom*, 2006, pesmi

Primož Čučnik: *Delo in dom*, 2007, pesmi

Aleš Debeljak: *Tihotapci*, 2009, pesmi

Mila Kačič: *Med tisoči bi te spoznala*, 2010, izbor pesmi

Kristina Hočevar: *Na zobeh aluminij, na ustnicah kreda*, 2012, pesmi

Anja Golob: *Vesa v zgibi*, 2013, pesmi

Ivan Minatti: *Nekoga moraš imeti rad*, 2013, izbor pesmi

Taja Kramberger: *V mojem objemu je prostor zate*, 2014, pesmi

Iztok Osojnik: *Kosovel in sedem palčkov*, 2015, pesmi

Dramatika

Josip Ogrinec: *V Ljubljano jo dajmo*, 1869, drama, Wikivir

Zofka Kveder: *Pravica do življenja*, 1901, drama, dLib

France Bevk: *V kaverni*, 1922, drama, Wikivir

Oton Župančič: *Veronika Deseniška*, 1924, drama

Alojzij Remec: *Magda*, 1924, drama, dLib

Bratko Kreft: *Velika puntarija*, 1937, drama

Vitomil Zupan: *Rojstvo v nevihti*, 1945, drama

Mira Mihelič: *Svet brez sovraštva*, 1945, drama

Ivan Potrč: *Kreflova kmetija*, 1947, drama, Wikivir

Gregor Strniša: *Ljudožerci*, 1972, drama

Tone Partljič: *Moj ata, socialistični kulak*, 1983, drama

Dušan Jovanović: *Zid, jezero*, 1989, drama

Drago Jančar: *Halštat*, 1995, drama

Matjaž Zupančič: *Vladimir*, 1997, drama

Evald Flisar: *Nora Nora*, 2004, drama

Dragica Potočnjak: *Za naše mlade dame*, 2008, drama

Andrej Rozman Roza: *Skopuh*, 2009, drama

Vinko Möderndorfer: *Limonada slovenica*, 2011, drama

Andrej E. Skubic: *Pavla nad prepadom*, 2013, drama

Simona Semenič: *5fantkov.si*, 2015, drama

Rok Vilčnik: *Tarzan*, 2016, drama

100

(relativno)

najpogostejših

frazemov

V seminarju predmetov slovenska frazeologija in poglavja iz frazeologije so študenti pod mentorstvom prof. dr. Erike Kržišnik raziskovali frazeološke enote, ki imajo v svoji sestavi poimenovanje za del telesa (somatizem), recimo, *ko ne vemo, kje se nas GLAVA drži*, hkrati pa hočemo *držati vse niti v svojih ROKAH*. Frazeme so najprej iskali v korpusu *Gigafida 1.0* in nato ponovno v *Gigafida 2.0* (deduplicirana verzija; <https://www.clarin.si/noske/>), pri izbiri in načinu dela s korpusom pa sta jim z usmeritvami pomagala znanstvena sodelavka dr. Špela Arhar Holdt in raziskovalec Jaka Čibej s Centra za jezikovne vire in tehnologije.

Seznam 100 (relativno) najpogostejših frazemov so dokončali študenti magistrskega študija Daša Gaberšek, Rok Mrvič in Kaja Žvanut. Kot je razvidno že iz naslova, seznam ne predstavlja absolutno najpogostejših somatskih frazemov v korpusu, temveč 100 najpogostejših frazemov glede na izbrane skladišne pogoje (gl. Seznam). Na seznamu tako niso (vedno) frazemi kot enote, temveč le njihova najpogostejša varianta. Če je bilo število pojavitev zvez, ki so lahko proste in frazeološke, veliko, je bilo ročno prešteti najmanj 10 % vseh pojavitev zveze.

1. skladijski pogoj: [tag="Gg.*"] [tag="D.*"] [lemma=" _"]	Število pojavitev
imeti v roki/rokah	5540
postaviti na noge koga/kaj	3970
obrniti na glavo kaj	3470
vzeti v roke kaj	2550
kaj bosti v oči	2350
stopiti na prste komu/čemu	1940
spraviti na kolena koga/kaj	1880
prirasti k srcu komu	1322
zlesti pod kožo komu	1315
obrisati se pod nosom	1253
kaj priti na ušesa komu	1230
položiti na srce komu kaj	1077
kaj/kdo iti v nos	990
polagati na srce komu kaj	784
ugrizniti se v jezik	739
ne gledati v zobe podarjenemu konju /čemu	527
vzeti v roke koga	416
povedati v obraz komu kaj	357
dihati za vrat komu	292
postaviti se v kožo koga	238
imeti v krvi kaj	200
pogledati izpod čela (koga)	94
zabosti v hrbet koga	52
kaj iti skozi možgane komu	46

2. skladijski pogoj: [tag="Gg.*"] [tag="D.*"] [tag="P.*"] [lemma=" _ "]	Število pojavitev
naleteti na gluha ušesa	1536
sprejeti z odprtimi rokami koga/kaj	792
kdo/kaj priti v prava roke	462
prepričati se na lastne oči	448
občutiti na lastni koži kaj	420
postaviti se na lastne noge	419
izkusiti na lastni koži kaj	205
imeti v malem prstu kaj	144
ostati z dolgim nosom	116
misliti z lastno glavo	115

3. skladijski pogoj: [tag="Gg."][lemma="_ _"]	Število pojavitev
obrniti hrbet komu/čemu	4099
stisniti zobe	2691
beliti si glavo	2646
meti si roke	2046
odpreti (se) oči komu	1927
osvojiti srce koga	1266
vihati nos nad čim/nad kom	989
imeti prst [vmes]	793
odpreti srce komu	621
držati jezik [za zobmi]	610
streti srce komu	448
koža se naježi komu	348
razvezati (se) jezik komu	337
ne imeti srca	313
rešiti kožo komu/si	307
nagubati čelo	289
prati možgane komu	270
napeti ušesa	253
kdo dobiti nogo	155
zaviti vrat komu	124
kaj dobiti noge	88
upogniti koleno	72
imeti srce na pravem mestu	61

4. skladijski pogoj: [tag="Gg.*"][[tag="P.*"][[lemma="_ _"]	Število pojavitev
ostati praznih rok	5127
najti skupni jezik	4810
ohraniti mirno kri	968
pokazati pravi obraz	630
ohraniti trezno glavo	533
imeti veliko srce	248
odnesti celo kožo	232
imeti odprte oči	178
imeti dober nos (za kaj)	128
(laž) ima kratke noge	101
(ne) verjeti lastnim ušesom	50
dobiti mehka kolena	26
imeti oprane možgane	25
imeti dolge prste	10

5. skladijski pogoj: [lemma=" _ "[tag="D.*"]][tag="S.*"]	Število pojavitev
roko na srce	4797
z roko v roki	4326
iz oči v oči	2771
na vrat na nos	2407
z glavo skozi zid	1278
od nog do glave	975
iz/z rok v roke	781
(dati) roko v ogenj	692
zob za zob	364
z možgani na paši	153
od srca do srca	117
s srcem pri stvari	109
srce na dlani	68
jezik za zobe!	31

6. skladijski pogoj: [tag="S.*"] [tag="D.*"] [lemma=" _ "]	Število pojavitev
streha nad glavo	5177
roko na srce	4797
na vrat na nos	2407
polena pod noge komu	1836
od nog do glave	985
pot pod noge	808
nož v hrbet	736
vajeti v rokah	437
kazanje s prstom na koga/na kaj	288
zanka okoli vratu koga	159
(z) nasmeh do ušes	127
strel v koleno	90
balzam za ušesa (koga)	79
gledanje skozi prste (komu)	61
udarec v obraz (komu/za koga)	42

Toda ...

Kljub številnim možnostim, ki jih omogočajo korpusi, izkušnja s pregledovanjem somatskih frazemov znova potrjuje, da je vloga ročnega pregledovanja konkordanc nujna za relevantne rezultate. Avtomatski podatki predstavljajo le del končnega rezultata, kar lahko ponazorimo na primeru nekaj frazemov, ki so med najpogostejšimi zadetki 1. iskalnega pogoja s somatizmom PRST.

Po frekvenci je drugi najpogostejši frazem *pogledati skozi prste komu*. Z izbranim skladenjskim pogojem dobimo avtomatsko 1218 konkordanc, po pregledanih 10 % gradiva lahko potrdimo, da se ta besedna zveza v nefrazeološkem pomenu ne uporablja. Ker pa slovenski jezik pri glagolskih besednih zvezah dopušča veliko variantnih in pretvorbениh možnosti, je treba najpogostejši frazemski varianti *pogledati skozi prste* pršteti še variantne in pretvorbene rabe: 1) varianto z nedovršnikom *gledati skozi prste komu*, ki je sedmi zadek istega iskalnega pogoja in ima 367 pojavitev; 2) besednoredno varianto *skozi prste pogledati komu*, ki se pojavi 30-krat; 3) rabo skladenjske pretvorbe (nominalizacijo) *gledanje skozi prste* – ta je tudi drugi rezultat našega 6. iskalnega pogoja – rab je 61. Tako dobimo namesto 1218 zadetkov 1667 pojavitev rabe tega frazema.

Pri nekaterih frazemih bi bilo treba upoštevati tudi sestavinske variante, najpogosteje so to

glagolske, npr. po pogostnosti lahko šestemu rezultatu pri prvem pogoju *iti skozi možgane* (47 rab) prištejemo še sedmi rezultat *šiniti skozi možgane* (42), celo *šviginiti skozi možgane* (18) ter *švigati skozi možgane* (12).

V Seznamu 100 frazemov smo zaradi tega nekaj variantnosti nakazali z oklepaji, npr. *razvezati (se) jezik* kaže, da je bil rezultat iskanja *razvezati jezik*, ki je vseboval dve varianti *razvezati jezik komu* in *jezik se razveže komu*.

In vendar ...

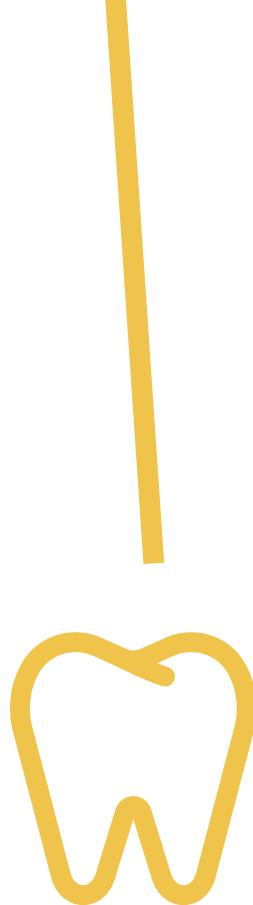
Pokazalo se je, da je zlasti pri izkretenjskih frazemih, npr. pri somatizmu VRAT *zgrabiti za vrat* in variantah *prijeti/zagrabiti* ali *držati za vrat*, določanje meje med frazemom in nefrazeološko rabo precej težko, včasih celo pri »ročnem«
sortiranju nemogoče.

In po drugi stran, če pomislimo, da sestavine glagolske besedne zveze v slovenščini nimajo niti stalnega besednega reda niti nujne neposredne (kontaktne) sopojavnosti (kolokativnosti) glagola in določila/dopolnila, ugotovimo, da smo z izbranimi skladenjskimi pogoji iskali zgolj in samo stalno zaporedje in neposredne sopojavitve. Na prvi pogled bi se zdelo, da morajo biti avtomatsko pridobljeni rezultati še precej bolj zavajajoči. Zato smo naredili nekaj preizkusov (1) z zamenjanjem besednim redom in (2) z vstavljanjem 1–3

praznih mest med glagolskim in neglagolskim delom frazema – pri tem smo se omejili na zveze, ki so samo/pretežno frazeološke. Nekaj primerov za ponazoritev:

- (1) *bosti v oči* 2376 pojavitev : *v oči bosti* 866; *priti na uho* 1230 : *na uho priti* 192; *gledati v zobe* 533 : *v zobe gledati* 4;
- (2) frazem *pogledati skozi prste (komu/čemu)* – s 1. pogojem dobimo 1218 pojavitev; z enim praznim mestom med glagolskim in neglagolskim delom jih dobimo 46, z dvema 6 in s tremi 3; *dihati za vrat (komu/čemu)* dobimo v neposrednem stiku 292 pojavitev, z enim praznim mestom 19, z dvema 8 in s tremi nobene.

Po obsegu sicer skromen preizkus kaže, da smo z izbranimi pogoji vendarle dobili relevantno pogostnostno lestvico. Za frazeološko raziskovanje je še posebej pomemben podatek, dobljen iz velike količine podatkov iz realnih besedil, da se namreč sestavine glagolskega frazema prevladujoče pojavljajo kot neposredne sopojavitve.

Poleti
smo vsi

švicarji

Strokovna literatura pravi – in zdi se samo-umevno – da je glavna sestavina jezikovne zmožnosti besedišče. Predstavljate si ga lahko kot nekakšen seznam besed (in konceptov) z ustreznimi razlagami, ki ga aktiviramo med sporazumevanjem. Nekakšen razlagalni slovar torej. Ko se učimo različnih jezikov, se ta slovar dopolnjuje z besedami in koncepti iz teh jezikov in tako postaja večjezičen. Slovar je torej kontinuum. Običajno mislimo, da imajo besede v njem točno določen in omejen pomen, a ga pravzaprav dobijo šele v sobesedilu. Pravih pomenov torej ni, njihovo tvorjenje pa je, še posebej pri učenju tujega jezika, lahko zelo ustvarjalno ...

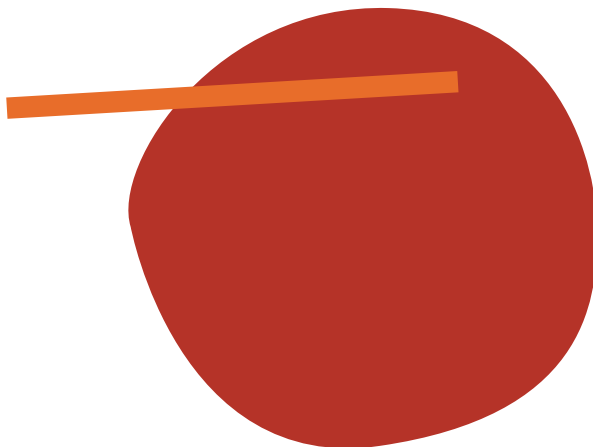
Strokovna literatura tudi pove, da si, ko se učimo tujega jezika, besedo zapomnimo, ko jo slišimo oz. preberemo v vsaj sedmih različnih kontekstih. Da si jo zapomnimo, da jo torej »uskладиščimo« v slovar. To pa lahko pomeni dvoje: pomeni lahko, da 1) prepoznamo in razumemo besedo v sobesedilu (receptivno) in da 2) jo priključimo v točno določenem kontekstu (produktivno), jo torej v tem kontekstu uporabimo tako, da ustrezemo pričakovanju, ki ga imata glede njenega pomena naš sogovorec oz. sogovorka – da besedo torej razumeta. Kdaj natanko v tem slovarskem kontinuumu besedo šele prepoznamo in kdaj jo že lahko uporabimo, če jo potrebujemo, ostaja odprto vprašanje.

Pomeni so torej stvar dogovora v konkretnem sporazumevalnem dogodku. Vsako sporazumevanje je zato tveganje. Tveganje nerazumevanja in nesporazuma. A ljudje smo običajno nagnjeni k sporazumetju in sporazumevanja se udeležujemo *bona fide*, četudi kdaj (z)manjka besed ali če so te uporabljene v nenavadnih kontekstih. Naše misli so mnogo kompleksnejše, kot (jih) zmoremo ubesediti, še posebej če se tujega jezika učimo kot odrasli. Na začetnih stopnjah znanja (pogosto pa tudi kasneje) je – kakšna frustracija! – naš jezikovni obseg v obratnem sorazmerju s tem, kar zmoremo povedati. Kadar nam umanjka besed, si pomagamo z opisi ali z uporabo drugih, podobnih besed (in še z marsičim, na primer z besedami iz drugih jezikov, ki jih imamo v svojem slovarju) in upamo na strpnega sogovorca oz. sogovorko. Ali obmolknemo.

»Naši« tuji govorci slovenščine, ki se učijo slovenščino na tečajih v Sloveniji ali na kateri od univerz v tujini ali so udeleženci izpitov, ne obmolknajo – ker nočejo, pogosto pa tudi, ker ne smejo. Zato smo sodelavke in sodelavci Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik lahko (i)zbrali sto njihovih navedkov s primeri takšne rabe besed, ki se je avtoricam in avtorjem zdela ustrezna, nam pa posebna – tako posebna, da smo se ob njej zahihitali.

Bralke in bralce vabimo, da se branja naslednjih vrstic – pa tudi siceršnje komunikacije s tujimi govorniki in govorkami – lotite dobrohotno. Vabimo vas, da se ob branju osredotočite na vprašanje, kaj avtor oz. avtorica posameznega navedka v slovenščini znata povedati, in ne česa ne zmoreta. Vabimo vas torej, da namesto rdečega svinčnika, s katerimi bi popravili napake (oz. odpravili neznanje), v roke vzamete zelen svinčnik in označite tisto, kar se vam zdi zares zabavno.

Resnici na ljubo: največja napaka bi bilo prav »popravljanje« spodnjih navedkov in/ali njihovo »pravilno« razlaganje.

Ampak jaz ne morem priti v ponedeljek zaradi bolečine v *rižu*.

Bila sem na obisku *na* tašči.

Bodimo vzor svojim *predhodnikom*.

Bolelo me je grlo. Šel sem k *vraču*. Ugotovil je, da imam angino. /rus. *vrač* = zdravnik

Celo noč sem lovila *kumarice*. /hrv. *komarci* = komarji

Cene v Sloveniji se morajo *ponižati*.

Danes je super vreme – sončno, brez *oblek*.

Delam kot *pesnik*, treniram pse.

Delam kot *pomakač* kuharja.

Dobil sem, da sem *sprijet* na operacijo.

Dobili smo hišnega *ljubimca*.

Drugače pa vse *po novem*.

Drugi *slon* je težji kot tretji. /sklon

France je vse knjige pospravil v *škaf*. /rus. *škaf* = omara

Grejva v kino!

Grem na izpit naslednji mesec, v četrtek bo *pisani* del, v petek pa ustni del.

Hvala za *prijem*. /sprejem

Hvala za vabilo, ampak žal se ne morem *dostaviti* na navedeni dan.

Hvala za *vabo*. /vabilo

Ima *lasni* internet.

Iščem sobo za *dolgočasni* najem.

Jaz ne bi šel na tečaj, saj mislim, da dovolj *vladam* slovenščino.

Jaz pa grem na *stečaj* slovenščine.

Kje je najkrajša pot na *posteljo*? /postajo

Ko sem šla do avta, me je *nabadal* en moški. /napadel

Kupim nogavičke *Živjo mačka*. /ang. Hello Kitty

Lepotica je lepa potica.

Mastna gospa je torto.

Medicinska sestra je v napotnico *napačno* vpisala *točne* podatke.

Mi lahko poveste, kje je *zahod*, prosim? /češ. *záchod* = stranišče

Miha je šel na *medeno luno*. /ang. honeymoon = medeni tedni
 Moj *premikalnik* se je pokvaril. /prenosnik
 Moj sin je star štiri tedne, po poklicu je *jem in spim*.
 Moja učiteljica je prijazna in zelo *sitna*. /hrv. sitan = droben
 Moja žena ima termin za rojstvo *njunega* otroka.
 Moji sošolci *prijahajo* iz različnih držav.
 Na hlačah je odrezal *nogavice*. /češ. nohavice = hlačnica
 Na *hodniku* je avto povozil gospo. /slovaš. chodník = pločnik
 Na pikniku se bomo pogovarjali o lepem *vremenu* iz šolskih dni. /hrv. vrijeme = čas
 Na poroki vama želim lep *sprevod*. /hrv. provoditi se = zabavati se
 Na pregledu sem bil zaradi očesa, ker sem imel *tujca* v očesu.
 Na steni sobe visi *obraz*. /češ. obraz = slika
 Na *VRTINI* se igrajo *sužnji*. /slovaš.: vrtina = vrt, sužnji = otroci
 Ni *upanja*, vi boste srečni do konca življenja.
 Obvesti mojega *nadarjenega*, da me ni v službi.
 Obveščam Vas, da mi datum za operacijski *posek* ne odgovarja.
 Ona se *zabada*. /zabava
 Oprostite, mi lahko, prosim, posodite vaš *deževnik*?
 Pariz je mesto za *ljubitelje*. /zaljubljenec
 Po mestu se vozim s *kolektivom*. /arg. špan. colectivo = avtobus
 Poleti sem delal na naftnem *virtu*. /češ. vrt = vrtina
 Poleti smo vsi *švicarji*.
 Postal je *člen* familije.
 Poškodoval si je *gleženj* na roki.
 Pri steni je *omaka*. /omara
 Pripeljala sta *sovja* otroka.
 Prosila bi te, da o tem mojem *odvodu* obvestiš šefa. /odhodu
 Prosim *nadležne*, da opozorijo dr. Novaka. /hrv. nadležan = pristojen
 Prosim za *razum*. /razumevanje

Prosim, da mi opravičiš odhod pri mojem *narejenem*.

Prosim, da v tem času *spregledate* pomembno dokumentacijo.

Proti stresu pomaga *gibanica* na svežem zraku.

Rad imam sladkarije, sem *sladoholik*.

Sem *pogrešani* dokument.

Sem veliko kašljal in imel sem *vnetljivo* grlo.

Soba se nahaja v *mesnem* jedru.

Ste vi že *pokojna*?

Ta mala je nekaj zbolela in sva skakali *po zdravnikih*.

Tečno pivo, prosim.

Ti si *suši* kot jaz. /bolj suh

To je moj *deviški* priimek.

To je moj *maternični* jezik.

Učim se *iz* knjig in *učiteljice*.

Učiteljica, ti si *balon*. /bolna

V časopisu sem videla *svoj* oglas, da iščete sobo.

V decembru smo imeli *motni* signal.

V *lesu* živijo divje živali. /češ. les = gozd

V mestu smo videli *brezhišnike*.

V *prihodniku* bo vse bolje.

V sobi noter imaš *ležečo* posteljo.

V trgovini je bila ogromna gneča in so se vsi *porivali*.

V tujini bom obiskal babico, ki se *bo operirala*.

V vsaki družini se najde *bela muha*. /trž. Slovenci: bela muha = črna ovca

Vabim te na *datum*. /ang. date = datum, zmenek

Včeraj sem *bil* mleko.

Včeraj sem jedel zelo okusen *zvezek*.

Včeraj sem *pospravil* brata na letališče.

Veliko ljudi iz Avstrije ima *korenje* v Sloveniji. /korenine

Vitez tekmovanja je dobil pokal. /češ. vítěz = zmagovalec

Vnaprej se vam zahvaljujem za *odpoved*. /odgovor

Vse informacije so na *spretni* strani.

Za odrasle bomo pripravili nekaj za *pregrist*.

Za zajtrk ponavadi jem *račune*. /špan. factura = račun, pekovsko pecivo

Zaradi hudega *ponosa* sem moral ostati doma in jesti *prepečenec*. /rus. ponos = driska

Zdravnica je rekla, naj *počivam v miru*.

Žraven najemnine so *stroki*.

Žal bom tistega dne službeno *odstoten*.

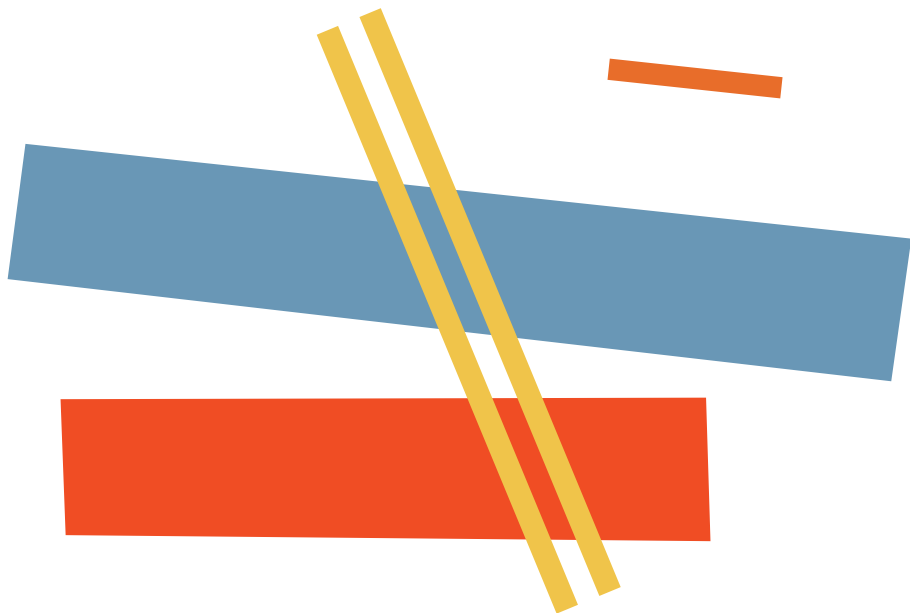
Želim vam *lepo zelje*. /lepe želje

Želim vam *pokopico* lastnih otrok od srca.

Žena je dobila *odpadke*, bo rodila.

Izjave so zbrali in uredili: Tjaša Alič, Boštjan Božič, Laura Fekonja Fonteyn, Ina Ferbežar, Urška Gračner, Branka Gradišar, Damjan Huber, Svetlana Jandrić, Tanja Jerman, Damjana Kern Andoljšek, Jana Kete Matičič, Jernej Ključevšek, Matej Klemen, Mihaela Knez, Neža Kočever, Mateja Kosi, Katja Kralj, Rada Lečić, Petra Likar Stanovnik, Meta Lokar, Mateja Lutar, Andreja Markovič, Mojca Nidorfer Šiškovič, Mladen Pavičić, Staša Pisek, Petra Pučnik, Petra Seitl, Nina Skubic, Anja Strajnar, Helena Šter, Melita Vešner, Saša Vojtech Poklač in Gita Vuga.

ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

Aleš Bjelčevič, Miran Hladnik, Luka Horjak, Andraž Jež, Marko Juvan, Blaž Kavšek, Boža Krakar Vogel, Simona Kranjc, Erika Kržišnik, Irena Novak Popov, Irena Orel, Darja Pavlič, Urška Perenič, Mateja Pezdirc Bartol, Nataša Piriš Svetina, Anka Polajnar, Kristina Pritekelj, Andreja Puc, Alexander Rath, Mateja Robida, Urška Skalicky, Vera Smole, Mojca Smolej, Marko Stabej, Mojca Stritar Kučuk, Urška Šavc, Saška Štumberger, Hotimir Tivadar, Jerca Vogel, Alojzija Zupan Sosič, Alenka Žbogar, Andreja Žele

CENTER ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI IN TUJI JEZIK

Tjaša Alič, Ina Ferbežar, Damjan Huber, Tanja Jerman, Damjana Kern Andoljšek, Jana Kete Matičič, Matej Klemen, Mihaela Knez, Neža Kočevar, Katja Kralj, Petra Likar Stanovnik, Mateja Lutar, Mojca Nidorfer Šiškovič

UČITELJICE IN UČITELJI NA UNIVERZAH V TUJINI

Boštjan Božič, Katarina Dovč, Laura Fekonja Fonteyn, Ana Fras, Simona Gotal, Mojca Jesenovec, Tina Jugović, Irma Kern Nachtsheim, Meta Klinar, Mateja Kosi, Rada Lečič, Polona Liberšar, Magda Lojk, Metka Lokar, Tjaša Lorbek, Primož Lubej, Karin Marc Bratina, Pavel Ocepek, Mladen Pavičić, Ivana Petric Lasnik, Sanja Pirc, Maja Rancigaj Beneš, Nejc Robida, Mateja Rozman, Petra Seidl, Eva Šprager, Jasmina Šuler Galos, Andrej Šurla, Bojana Todorović, Saša Vojtech Poklač, Luka Zibelnik

STO

700

The logo features the letters 'STO' in a large, bold, orange sans-serif font. The 'S' and 'T' are partially overlaid by a yellow rectangular shape that extends to the right. The 'O' is a solid orange circle. To the right of the 'O', the number '700' is written in a white, sans-serif font, with a white horizontal line underneath it.

LJUBLJANA, 2019